

ȘCOALA ȘI PRODUCȚIE

CALIFICAREA ÎN MESERIE — scopul prim al orelor de practică

La deschiderea cursurilor universitare, secretarul general al partidului a caracterizat anul 1972-1973 ca un an de cotitură în învățământ. De bună seamă că, și în latura sa esențială — pregătirea tehnico-productivă a elevilor, trebuie să se poată vorbi de o cotitură.

Pentru că există o realitate: alături de note, medii — măsură a învățării — în școli au apărut sarcinile de producție, planul, beneficiile, valorificarea veniturilor pentru autodotare, contractele cu întreprinderile etc.

Toate articolele din sumarul acestui număr, încearcă a face cunoscută experiența câștigată în domeniul practicii elevilor din învățământul de cultură generală.

Hotărât, în disciplina „Munca” au intervenit serioase perfecționări. Persistă, însă, întrebarea: „da, muncim, dar în ce scop, cu ce finalizare, dincolo de beneficiile materiale?” Întrebare pusă mai ales de elevi, dar și de dascăli, și de oamenii întreprinderilor — tot pentru elevi. Se detașează această acută problemă din

toate articolele pe care le publicăm. De bună seamă că se tinde spre mai mult — spre ceea ce secretarul general a precizat încă acum un an: elevul să termine un ciclu școlar cu o calificare. La începutul anului școlar în curs, Ministerul Educației și Învățământului făcea precizarea că elevii învățământului de cultură generală vor fi atestați la absolvire într-o meserie, în cea pe care au învățat-o în școală. Dar, de atunci au trecut mai bine de trei luni și nici un document n-a venit să certi-

fica că, la sfârșitul acestui an școlar, elevii care absolvă vor putea susține un examen de calificare; mai mult, nu s-a precizat cum se va putea dobândi atestarea, în ce va consta examenul, ce act doveditor vor primi elevii, ce drepturi le va da acest act.

În multe școli și în multe întreprinderi, fără norme, fără instrucțiuni, ci dintr-o reală dorință de a da curs dorinței elevilor de a finaliza sutele de ore de practică, se concepe munca în ideea calificării. Un singur lucru lipsește: posibilitatea

de a-i atesta printr-un examen.

Suplimentul nostru poate fi interpretat și ca o argumentare de fapte pentru ca în trimestrul al doilea școala să intre în posesia unor norme care să legitimeze o stare de fapt într-una de drept. Sînt destule colective care ar putea inscrie la bilanțul din iunie 1973 primele promoții cu dublă calificare — într-o anume meserie și bacalaureați ori absolvenți ai școlii de cultură generală.

LUCREȚIA LUSTIG

Unde învață elevul

SPIRITUL MUNCITORESC

Noi, în județul Olt, ne-am pus o asemenea problemă deoarece județul traversează o etapă care-l transformă din ținut eminent agricol și subdezvoltat în trecut, într-unul industrializat, puternic racordat la economia modernă a țării. Trebuie știut că dacă ritmul mediu de dezvoltare pe țară, în cincinal, este de 11,12 la sută, în județul Olt el este de 27,8 la sută. O asemenea transformare structurală presupune existența, mai exact, pregătirea unei forțe de muncă industriale. Și ea este pregătită din rîndurile tinerei generații, iar cînd vorbim de tînăra generație care se formează pentru un viitor profesional, ne referim la elevi, în primul rînd. Or, elevii județului nostru provin, în genere, din mediul rural, din familiile de țărani. Bunăoară, din totalul de 5115 elevi înscriși la liceele de cultură generală, aproape 4000 provin de la sat, iar restul, în majoritate, din mediul intelectual.

Cu o asemenea situație în față, organizația U.T.C., alături de școală, și-a pus nu numai problema de a-i atrage pe elevi spre meseriile industriale, ci, în primul rînd, de a realiza cu ei un act educațional, introducîndu-i în climatul spiritului muncitoresc. De trei ani se urmărește constant un asemenea obiectiv. E drept, forme incipiente ale unei activități educative care-și propunea să-l introducă pe elevi în universul muncitoresc au existat de mult în preocuparea organizațiilor U.T.C. Se solicita mai ales întîlnirea elevilor cu muncitori, tehnicieni și ingineri din producție — fie la școală, fie la întreprindere. Cînd erau bine pregătite, acestea polarizau interesul elevilor pentru aspectele producției. În urma unei cercetări întreprinse cu subiecții elevi din liceele „Ion Minulescu”-Slatina (100), și din Corabia (100), după asemenea trei întîlniri din perioada octombrie 1969 — mai 1970, a rezultat că ele au avut influență asupra unui procent de 8,5 la sută, deci asupra a 17 elevi din 200, dintre care 12 proveneau deja din mediul muncitoresc. În ciuda strădaniilor comitetelor U.T.C. din aceste licee de a pregăti bine întîlnirile, acestea au rămas acțiuni periferice, au izbutit doar să-l introducă teoretic pe elevi în universul muncii productive.

Totuși, organizațiile U.T.C. din școlile de cultură generală au perseverat, adăugînd întîlnirilor vizite în întreprinderi și vizionări de filme cu tematică din mediul muncitoresc. Cercetarea noastră

din anul 1970 a infirmat însă, într-o bună măsură, așteptările. Vizitele și vizionările de filme, ca acțiuni unice, nu-l introduceau pe elev în intimitatea mediului uzinal. Chiar psihologic, reacția tinerilor n-a fost cea așteptată: în fața efortului și a încordării dintr-o hală, cum este cea de la Electroliză, de la Uzina de aluminiu-Slatina, unde se lucrează la temperaturi înalte, sau la Fabrica de cărbunoase-Slatina, unde întreaga atmosferă este poluată iar eforturile fizice ale muncitorilor sînt vizibile, în ciuda modernizării fluxului tehnologic — elevii, catapultați aici din sala de clasă pentru o singură oră, au avut un șoc inhibitor.

Ne-am pus întrebarea dacă nu s-a greșit programîndu-se o vizită într-un loc de muncă greu. Concluzia a fost că nu s-a greșit, întrucît elevii trebuie să știe adevărul despre muncă, și chiar dacă au considerat că munca într-o hală este grea, măcar au văzut cu ochii lor ce înseamnă eroismul cotidian.

Experiența ne-a convins că educația pentru muncă, cultivarea spiritului muncitoresc la categoriile de tineri pe care o formează elevii ținute în general departe de eforturile celor care produc, nu se poate face prin acțiuni de factură exterioară, prin vorbe despre muncă, despre efort, despre condiția muncitorului nostru, prin vizite, deci. Acum, după introducerea practicii productive în școala de cultură generală, procesul educațional s-a împlinit cu esențialul: cu munca directă, atelierul școlar introducînd acest element esențial. Aici, și lucrul acesta ni-l confirmă cercetarea noastră, elevii își însușesc deprinderi concrete de muncă, încep să se aprecieze și să se prețuiască și după capacitatea de a produce bunuri. De observat o schimbare a opiniei în legătură cu elevul ideal. Vechii idoli, elevii foarte buni la carte, pierd din prețuire dacă sînt nedeterminați în muncă, iar, în plus, elevii cu un randament mai mic la învățătură, dar foarte îndemnați, din mîna cărora ies lucruri deosebite, capătă încredere în forțele proprii și se mobilizează și la învățătură.

Prof. GHEORGHE POPA
secretar al Comitetului
județean Olt al U.T.C.

(Continuare în pag. a IV-a)

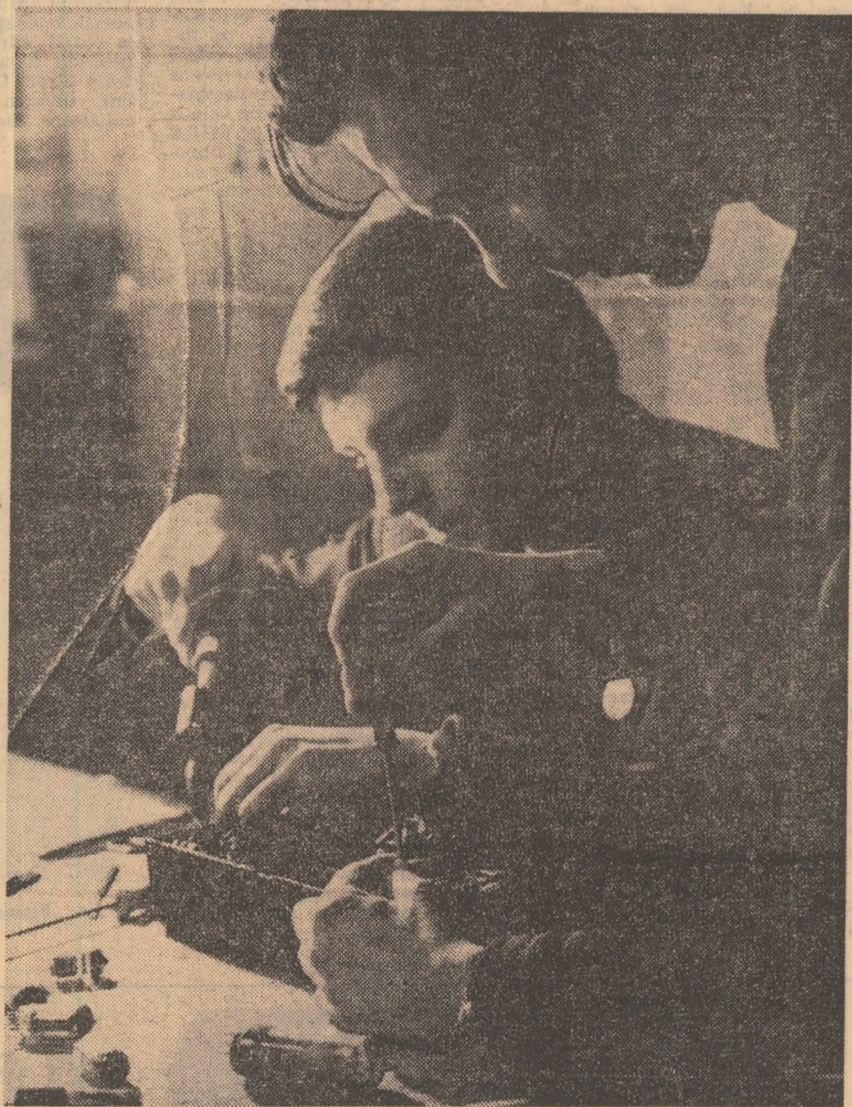

Foto: ORESTE PLECAN

ÎN CUPRINSUL SUPPLEMENTULUI

Practica — drum sigur spre dublă atestare:

BACALAUREAȚI ȘI MESERIAȘI

• 1280 de ore de practică (fac) un curs de calificare • Atelierele se profilează ca microuzina • Lingă fiecare muncitor un elev • Munca în atelierele școlare

PRACTICA

drum sigur spre

dublă atestare

Barabambambă

1 280 DE ORE DE PRACTICĂ (fac) UN CURS DE CALIFICARE?

Absolvenții școlilor generale pot intra direct în producție! Este concluzia afirmată de cadre din învățământ și din Uzina constructoare de autocamioane din Brașov la „masa rotundă” organizată de către redacția noastră cu ajutorul comitetului U.T.C. al mării uzine brașovene. Invitați: inspector Elena Tojoc, din partea Inspectoratului școlar județean, maistru Emil Cojocneanu, responsabilul catedrei de lucrări practice de la Școala generală nr. 7, Elisabeta Drideanu, director adjunct al școlii, Teodor Bădoniu, șeful serviciului personal, inginerul Vasile Dincă, șeful secției de învățământ a Uzinei, inginerul Zoltan Ratz, tehnolog șef la secția prese, Ion Ciulei, delegat al serviciului organizarea producției, Stela Toğan, electrician, Aurelia Manole și Viorel Tițău, elevi în clasa a X-a a Școlii generale nr. 7, și Ion Istrate, secretarul comitetului U.T.C. al uzinei.

Discuția a pornit de la un fapt: la Școala generală nr. 7 din cartierul Steagul roșu, acolo unde învață o bună parte din fiii constructorilor de autocamioane, există o experiență interesantă. Cu doi ani în urmă, 23 de absolvenți ai clasei a X-a au cerut să lucreze în uzină pe locurile de muncă unde efectuaseră orele de practică în producție. S-a acceptat, dar au fost nevoiți să urmeze un curs de calificare de 6 luni pentru a putea primi în final, atestare de calificare. S-a pus întrebarea: orele de practică efectuate în atelierul școlar cu elevii claselor a V-VIII-a și apoi în cadrul întreprinderii, în clasele a IX-a și a X-a, nu sunt suficiente pentru a-l face pe tânăr apt să obțină atestare în meserie fără un curs de calificare de șase luni?

Vasile Dincă: — Prin sosirea în uzină a celor 23 de absolvenți ai Școlii generale nr. 7 s-a creat și pentru noi o situație deosebită: aveam să-i punem pe acești tineri să învețe tot la cot cu absolvenții claselor VIII din serii vechi și mai noi, veniți aici să se califice din cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Practic, uzina, care timp de doi ani pusese la dispoziția elevilor utilaje, muncitori, șefi de echipă, maistri, pentru a-i pregăti în orele de practică, nu a beneficiat cu nimic de pe urma acestui fapt. Tinerii absolvenți au fost nevoiți să reparcurgă un material pe care în mare parte și-l însușiseră în timpul școlii. N-a fost deloc stimulativ pentru ei și poate s-au întrebat la ce le-a folosit practica făcută în anul de școală. Această situație dăinuie în continuare și considerăm că se târănează aplicarea unei indicații de partid: elevul să absolve un ciclu de școală având o meserie.

Stela Toğan: — Lucrez de doi ani în uzină și fac parte din

promoția celor 23 care am cerut să ne încadrăm în producție. Orele de practică le-am desfășurat în cadrul uzinei, la secția scolară, ca lăcătuș sculer. În momentul încadrării mele am fost repartizată la cursul de calificare de 6 luni în meseria de electrician. Sigur, cunoștințele dobândite în școală m-au ajutat în noua mea calificare, dar de ce trebuia să fiu repartizată într-o meserie, când eu învățasem deja alta? Uzina nu știe planul ei de dezvoltare, în ce meserii

- La practică se învață o meserie, uzina are nevoie de alta.
- Șase luni într-un curs care repetă, la un nivel mai scăzut, cunoștințe deja dobândite.
- Colaborarea școală-uzină pentru structurarea domeniilor de practică.

are nevoie de cadre? Dacă știe, atunci când primește elevii la practică să-i repartizeze în secțiile care vor avea nevoie de ei!

Emil Cojocneanu: — Într-adevăr atestatul într-o meserie poate fi acordat, la absolvirea școlii generale, odată cu certificatul de absolvire a școlii. Argumentul: în programa actuală, începând din clasa a V-a până în clasa a VIII-a pentru orele de atelier și practică în producție sunt rezervate 1 280 ore. În acest volum de ore consider că un elev poate dobândi însușirile necesare practicării oricărei meserii de bază. Cunoștințele teoretice necesare, elevul le va putea obține în cadrul materiilor care se predau în școală, adaptând programa acesteia corespunzător necesarului de cunoștințe pentru meseria respectivă. Am în vedere lecțiile de desen, care trebuie să dea elevului cunoștințele de desen tehnic. Noțiunile legate de tehnologia meseriei și protecția muncii se pot face în cadrul orelor rezervate zilei pentru lecțiile de electrotehnică și electronică, care, așa cum sunt concepute acum, sînt la un nivel prea înalt. As propune revizuirea și completarea programei cu un număr mai mare de lucrări aplicative, care să vină în sprijinul elevului. Celelalte materii predate la cursurile de calificare (matematică, fizică etc.) sînt cuprinse în programa analitică a școlii și deci nu văd de ce ar fi necesară reprogramarea acestora, la un curs de calificare.

Teodor Bădoniu: — În situația aceasta ne simțim obligați să reconsiderăm și comenzile pe care le facem școlii, repartizând atelierului execuția unor operații sau chiar reperi întregi, care să dirijeze elevul spre însușirea

meseriei și nu numai spre o producție în sine.

Zoltan Ratz: — Țin să subliniez că cele patru reperi pe care le-am încredințat școlii au fost realizate la un nivel calitativ superior. Experiența arată că se pot alege judicios reperi încredințați elevilor, și că ei le pot executa bine.

Viorel Tițău: — Sînt dintr-o familie de muncitori. Tatăl meu e electrician și lucrează de 23 de ani la secția forjă, fratele meu este, de asemenea, electrician în uzină. Eu am îndrăgit aceeași meserie. Practica mi-o fac la secția tratamente termice lucrînd în echipa de întreținere a părții electrice. Am învățat multe lucruri folositoare. Sînt în clasa a X-a, la absolvirea școlii vreau să rămîn în uzină. Îmi pare rău însă că va mai trebui să treacă încă 6 luni până să mă pot încadra direct în producție și cred că această calificare o putem dobîndi încă de pe băncile școlii.

Aurelia Manole: — Împreună cu colegile mele am fost repartizată la operația de montaj la instalații cabine. Sînt operații migăloase, care sînt apropiate nouă, fetelor și nu necesită efort fizic. Cu ajutorul celor mai vîrstnici am reușit să ne însușim aceste operații și să lucrăm cot la cot cu dinșii. În curînd vom termina școala și în loc să intrăm direct în producție, va trebui să urmăm un nou curs de calificare. De ce?

ADINA VELEA

ANGAJAMENTUL DE PRODUCȚIE

1973

La Liceul „Unirea” din Tg. Mureș, o solidă bază de pornire o constituie însăși experiența anului precedent: valoarea producției realizată în ateliere depășește 70 000 lei. Succesele obținute, condițiile materiale existente, (o parte din suma amintită a fost utilizată pentru dotarea celor 5 ateliere din școală) oferă garanția îndeplinirii angajamentelor de producție ale anului 1972-1973. Numai atelierul de timplărie și execuția pină la sfîrșitul anului mobilier pentru cabinetele și laboratoarele școlare a cărui manoperă valorează 100 000 lei.

Atenția organizației U.T.C., sincronizată cu cea a conducerii școlii, se îndreaptă spre promovarea acelor meserii care sînt utile municipiului, profilului industrial al Tirgu Mureșului, spre perfecționarea colaborării între școală și întreprinderile care o patronază. Inginerul Ion Toader, secretarul comitetului U.T.C. de la Întreprinderea Industrială de stat „Electro-Mureș” conduce el însuși activitatea practică a atelierului de electrotehnică din școală. Numeroși tineri din amintita unitate confecționează scule și unelte pentru atelierele-școală. În revista liceului, „Mlădițe”, sînt prezentate portrete și fapte de muncă ale celor mai buni muncitori. Mulți elevi de la „Unirea” și-au început meseria de constructori de mașini electrice lucrînd în întreprindere în timpul vacanței de vară.

Începînd cu anul acesta, ne informa profesoara Heana Simoa, îndrumător al organizației U.T.C., în școală s-a trecut la predarea în sistemul cabinetelor la toate obiectele. Elevii, împreună cu maistrii instructori, s-au angajat să execute tot ce e necesar în laboratoare, cabinete ori ateliere. Bunăoară, atelierul de croitorie, în afară de unele comenzi pe care le are cu Cooperativa „Textila”-Mureș, va confecționa halate pentru elevi și camuflajele pentru geamuri; atelierul de electrotehnică va executa diverse aparate, iar cele de timplărie și lăcătușerie mesele, scaunele stative, rafturi etc.

Clasele speciale de chimie, de fizică, care fac practică la Combinatul de îngrășăminte azotoase, la „Electrocalorice”, la I.P.R.O.F.I.L. „23 August” și-au luat angajamentul ca în zilele de practică să realizeze fiecare o producție cel puțin egală cu o jumătate de normă prevăzută pentru un muncitor calificat.

MIRCEA BORDA

La „Faița”, întreprindere sîghisoreană, elevele Școlii generale nr. 3 au liberă trecere spre... însușirea meseriilor.

JUDEȚUL VILCEA PREZINTĂ

O EXPERIENȚĂ

2 287 de ateliere școală în județul Vilcea, valoarea medie a dotării unui atelier, 2 400 de lei, dar numeroase din cele 140 de școli generale și licee au ateliere cu o bază tehnico-materială în valoare de 70—80 000 de lei. S-ar părea că acest decalaj intră în cursul firesc al lucrurilor și că nu putem pretinde ca dotarea tehnică a celor 36 de școli generale din mediul rural, patronate de cooperative de consum, cooperative agricole, consiliile populare, întreprinderi mici să fie superioară dotării Liceului „Vasile Roaită” patronat de C.F.I.L. Aceasta situație este una reală și a fost cunoscută de

cadre Inspectoratul școlar județean, de către comitetul județean U.T.C., de întreprinderile respective.

Încă din anul 1971, într-o sesiune a Consiliului popular județean s-a hotărît ca prin efortul populației, al cadrelor didactice și al elevilor, din surse și posibilități locale să se construiască sau să se amenajeze ateliere pentru elevi. Aceasta a fost actul de naștere al atelierelor școlare din Galicea, Zlătorei, Birsanu, Bujoreni, Cotești, Crețini, Nunestii, Livezi ș.a.

„Cu forțe proprii, prin efortul elevilor și al cadrelor didactice — înseamnă zeci de ore de muncă

ca voluntară în timpul verii și în timpul anului școlar, înseamnă directori de liceu deveniți conducători de șantier.”

Alături de colegii lor de la liceul teoretic, elevii școlilor profesionale, ai liceelor industriale au răspuns prezent. Avantajate de condițiile tehnico-materiale superioare și de calificarea pe care o oferă profilurile lor de specializare, elevii Grupului școlar forestier din Rîmnicul Vilcea și-au perfecționat înzestrarea tehnică prin autodotare. Colegialitatea, spiritul de echipă, au fost argumentele care au susținut colaborarea dintre elevii Grupului școlar forestier și cei

ai Liceului „Vasile Roaită”.

Acești uteciști sînt aceiași care în 1971 au depus un volum de muncă evaluat la suma de 700 000 lei pentru construirea propriilor ateliere: „Vedeți, noi știm cit am muncit și ce greutăți am avut și ne-am gândit că lor le e și mai greu... Un motiv? Nu credem că trebuie să avem motive speciale. La conferința de alegeri U.T.C. pe grup școlar ne-am gândit să elaborăm împreună cu uteciștii de la „Vasile Roaită” un plan general de activitate și în privința practicii productive, o să-i ajutăm, cu experiența noastră, o să colaborăm direct și creștem o să ajungem

cit mai curînd la unități productive puternice în școlile noastre.”

Unități productive există și la Școala generală nr. 5 din Rîmnicul Vilcea. Băieții în halate albastre ocupă în fiecare zi atelierul mecanic și cel de timplărie. Fetele lucrează în ateliere de croitorie, lenjerie, atelierul de gospodărie, în secția de țesătorie. Toată lumea este concentrată și ignoră vizitatorul curios. Trebuie să ne facem planul. Avem comenzi cu „Sirguța”, chiar și un contract cu cooperativa „Arta populară”.

Aceasta este activitatea tehnico-productivă a elevilor din

Atelierele se profilează

Și meseriași

PRACTICA

drum sigur spre

dublă atestare

Liana Hiuța, elevă în anul al III-lea la Liceul nr. 1 din Mediaș este secretara comitetului U.T.C. din școală. Pe agenda ei, urmărirea activității tehnico-productive a uteciștilor din liceu ocupă un prim loc.

„Se fac multe lucruri în atelierelor noastre; se asamblează jucării, se fabrică legături pentru schiuri, am asimilat pentru producție extensorul tip „Emailul roșu” — fabricația lui ne-a fost cedată integral nouă de către întreprindere, am recondiționat întregul mobilier din școală și acum facem scaune pentru cabinetul de științe sociale; în atelierul de pirogravură, fetele învață operații complexe de lustruit, furniruit etc.”.

Intr-adevăr, subsolul Liceului nr. 1 din Mediaș arată ai domo unei întreprinderi cu secții diverse, și cu un puls de muncă demn de toată lauda.

„Planul nostru de producție pentru anul acesta — comentează secretara U.T.C. — este de 60 000 lei, și în plenara organizației U.T.C. noi am hotărât să-l realizăm în întregime”.

O parte din colegii Lianeii, și ea însăși, lucrează în secțiile Întreprinderii de industrie locală pentru aparataj electric. Secretara comitetului U.T.C. analizează cu seriozitate și aspectele ce se ivesc aici, într-un climat deosebit de cel al atelierului școlar.

„Când am ajuns în întreprindere, prima impresie a

fost o rezervă a colectivului de muncitoare față de noi și a noastră față de tot ce ne înconjură. Ne era și teamă, venisem să facem producția, dar pregătirea ne lipsea cu desăvârșire. Știam fizică, ne uitam la muncitoare, refăcăm momentul operațiilor execu-

țiem, dar noi am vrut să nu facem opinie separată, și am învățat să lucrăm. Aș putea să spun că în ziua în care muncitoarea pe lângă care lucram a avut încredere în mine și m-a lăsat singură la bandă, în locul ei, m-am simțit în al nouălea cer. Și eu am izbutit

ralul cu deprinderile practice. Lucru care se face”.

Tovarășul Dordea Theodor, maistrul la secția de montaj, subliniază și el cerința ca munca practică din secțiile de producție să fie completată de o instruire teoretică, de predarea tehnologiei, apreciind

semneze în caietul de practică faza de lucru efectuată la bandă sau în atelier. Dacă elevii școlii generale și-ar însuși în atelierelor-școală, până în clasa a VIII-a, lăcătușeria, iar predarea tehnologiei s-ar structura într-o disciplină didactică pe parcursul celor doi ani de practică în producție a elevilor din clasele a IX-a și a X-a ale școlii generale chiar și în clasele de liceu, eu n-aș pregeta să finalizez activitatea practică cu o atestare profesională. În situația asta, elevii s-ar simți mai interesați la practică, știind că o fac pentru o meserie”.

Liana Hiuța, care se pregătește pentru examenul de admitere la medicină, conchide: „Teama de o nereușită e mult mai mică atunci când știi că după un examen la care nu reușești poți reveni într-un loc unde ți-ai verificat forțele și te integrezi într-un colectiv pe care-l cunoști, care te apreciază și care ți-a devenit drag. Desigur, eu aș dori să reușesc la examenul de admitere, dar, în același timp, mi-am ales locul de muncă la masa de montaj, aici, în întreprindere și sint convinsă că printr-un examen aș putea obține titlul de muncitor calificat. Nu voad de ce n-aș putea avea și o calificare, o atestare după atâția ani de muncă, chiar dacă am să urmez facultatea? Așa gândesc și colegii mei. Vom putea da la absolvire examenul de atestare?”

VERA BÎRLĂDEANU

Lîngă fiecare muncitor, un elev

● COMPETENȚA SECRETARULUI U.T.C. AL LICEULUI ÎN PROBLEMELE DE PRODUCȚIE ● ÎN PLENARA U.T.C. S-A HOTĂRÎT: PLANUL DE PRODUCȚIE VA FI ÎNDEPLINIT ● ÎNTEPRINDEREA LE-A ÎNCREDINȚAT ELEVI-

LOR O BANDĂ DE MONTAJ ȘI EI PRODUC ● CHIAR DACĂ DĂM LA FACULTATE, DE CE N-AM SUSTINE ÎNAINTE EXAMENUL DE CALIFICARE, SĂ ȘTIM CĂ AM FINALIZAT ANII DE PRACTICĂ ?

te de ele și, încetul cu încetul, le-am câștigat încrederea. Ne-au lăsat să lucrăm efectiv. A fost greu la început dar am luat-o de la simplu. Acum, în atelierul de montaj există o bandă la care lucrează numai elevii, și banda produce — asta-i important. Și mai important este că atitudinea de rezervă de la început s-a destrămat. Nouă, elevilor nu ni s-a cerut mai nimic să realizăm, ci doar să ne înt-

să lucrez în așa fel, încît să nu i se simtă lipsa”.

Vandor Nicolae, secretarul comitetului U.T.C. al întreprinderii spune: „Știm că dorința elevilor este de a obține atestarea într-o meserie iar noi, organizația U.T.C. a întreprinderii, am dezbătut cu tinerii muncitori pe lângă care elevii lucrează în producție, să le transmitem cunoștințele de tehnologie, să urmărească însușirea acestor cunoștințe pa-

gestul tinerilor muncitori care-și ajută colegii elevi. „In plus, spunea maistrul, în colaborare cu maistrul instructori, noi am încercat să subliniem absența din programa instruirii practice a cunoștințelor tehnologice pe meserii și în fiecare marș adunăm elevii să le explicăm tehnologia unui produs, operațiile, cu demonstrații practice la masa de lucru. Urmărim, de asemenea, ca fiecare elev să con-

Uneori meseria se învață și așa, dovedind afilitatea și curajul înălțimilor. Foto: EMANOIL TÎNJALA

„Anul școlar 1972/73 a adus cu sine cristalizarea ideilor noastre despre orientarea activității tehnico-productive a elevilor din școală” — ne spune tovarășul profesor Konrad Mihail, directorul Școlii generale nr. 3 din Sighișoara. Creșterea este într-adevăr de domeniul calității.

Școala dispune de patru ateliere: de lăcătușerie, de electrotehnică, artizanat și croitorie. Ateliere bine și corect înzestrate, — numai utilajul celui de electrotehnică și lăcătușerie valorează 400 000 lei; 90 la sută din înzestrare a fost realizată de elevii. Laboratorul de electrotehnică a realizat radioficarea întregii școli iar la loc de cinste în incinta laboratorului sint așezate două aparate care poartă pe carcasele argintii emblema școlii; orga electronică realizată în întregime de elevul Polder Hans Reiner și aparatul de testare s cunoștințelor, creație a elevului Hugel Harold, ambii câștigători ai medaliei de aur la concursul „Mintehnicus”.

De altfel, în lipsa profesorului maistrul, plecat după materiale, ambele ateliere — atât cel de lăcătușerie cât și cel de electrotehnică — ne sint prezentate de realizatorul orgii electronice. Explicațiile lui sint concise, tehnice.

La vîrsta asta — spune în

timp ce ne prezintă atelierul Polder Hans Reiner — fiecărui băiat îi place să se ocupe de tehnică. De exemplu, eu am fă-

De la joaca de acasă la

MUNCA ÎN ATELIERELE ȘCOLARE

cut orga după o schemă proprie și după ce am realizat-o m-am gândit să o adaptez și unor scopuri didactice spre a face mai plăcute orele de muzică. I-am făcut un ecran luminos pe care se proiectează notele în același timp cu emisia de sunet. Colegul meu, Hugel Harold, a realizat un aparat de testarea cunoștințelor care prin programare a-

lege din trei variante posibile. răspunsul corect la întrebarea pusă; elevii mai mici au realizat în cadrul atelierului nostru de electrotehnică fiecare cite un aparat de radio pentru uz propriu. Dacă ne-am fi înjghebat fiecare acasă ateliere de amatori cu cutii și sirme adunate la întimplare, cu operații făcute meșteșugărește, totul ar fi rămas o joacă care ne-ar fi dat mult mai puține satisfacții. În atelierul școlii e cu totul altfel.

Revenind la ideea de la care am pornit, aceea a cristalizării orientării activității productive, tovarășul profesor Konrad Mihail ne vorbește despre elaborarea unei metodologii didactice care presupune determinarea operațiilor necesare pentru realizarea fiecărui obiect planificat în planul atelierelor, corelarea operațiilor în timp cu capitolele fizicii teoretice predate la orele de clasă și veghea permanentă a colectivului didactic de a armoniza cele două laturi ale instruirii.

La Școala generală nr. 3 din Sighișoara se urmărește perseverent ideea de atestare profesională. Școala a studiat împreună cu colectivul de tehnicieni de la Fabrica „Faița” posibilitățile de însușire a meseriei în incinta fabricii. Două grupe de elevi din clasele IX și X lucrează în secțiile de producție. „Ele vor fi, după absolvirea școlii, muncitoare calificate în fabrica noastră — ne spune inginerul șef, tovarășul Ciubotaru Arghir. Socolind că în decurs de doi ani de practică elevul petrece aproximativ 1000 de ore în incinta întreprinderii, noi am făcut un plan de rotire a tinerilor prin secții incit, în final, ei să cunoască întregul proces de producție și noi să le putem verifica aptitudinile spre a nu greși la repartizarea lor în producție. În această acțiune comună a școlii și producției, esențial mi se pare ca elevii care vin în uzină să aibă cunoștințe tehnice și deprinderi de bază bine consolidate în atelierelor din școală, iar la încheierea sau poate chiar pe parcursul instruirii tehnice din uzină să beneficieze și de o pregătire tehnologică fără de care atestatul de muncitor calificat rămîne un deziderat greu de realizat”.

ca microuzine

clasele „mici”; clasele IX și X efectuează practica direct în producție. La fabrica de piele și încălțăminte „Vilcea” putem găsi 10 absolvenți care s-au încadrat aici anul trecut. Practica s-a făcut și la O.C.L. iar Uzina de utilaj chimic acordă în 6 luni o calificare la locul de muncă absolvenților școlilor generale care au făcut practică aici.

În cazul Liceului din Drăgășani, patronat de F.I.N.C.A., o întreprindere mică, cei 200 000 de lei cheltuiți în doi ani de zile pentru dotarea celor 6 ateliere școlă reprezintă o sumă foarte mare. În Drăgășani există o microuzină școlară de un an de

zile, atelierelor ei au intrat în circuitul producției școlare. Poate că experiența acumulată, condițiile locale nu au fost suficiente pentru a asigura un înalt nivel de productivitate. Evoluția activității în aceste ateliere anticipează și se adaptează modelelor producției. S-a urmărit, în primul rînd, ridicarea gradului de tehnicizare și complexitate a muncii, de calificare a elevilor. Speranțele pentru viitor: perfecționarea și lărgirea capacităților, autodotarea, diversificarea sortimentelor și impunerea lor în circuitul economic local.

Scaunele, mesele, mobilierul pentru grădinițe, mesele de la-

borator, vitrinele sint gîndite de contabilul școlii, în bani, în comenzi. Contract pentru covoare pluate cu cooperativa „Avintul”, comenzi ale consiliului popular, ale cooperativei de consum, ale Liceului agricol, ale spitalului Unificat — Drăgășani... Concret, ce s-a obținut? „Am amortizat cei 22 000 lei folosiți pentru utilarea atelierelor școlă, am obținut bani lichizi 16 500 lei, iar restul pînă la 113 000 lei i-am folosit la autodotare”.

„Județul nostru deține experiențe valoroase ale multor școli și licee care au găsit forme variate de realizare și valorificare a activității tehnico-productive, ne-a spus tovarășul Gheorghe Bratu — șeful comisiei de învățămînt din cadrul Comitetului județean de partid.

Trebuie, într-adevăr, generalizate experiențe ca acelea ale liceului din Drăgășani și ale altor licee din județ. Școala gene-

rală din Văideni are o comandă în valoare de 150 000 lei, pe care o întreprindere din Codlea nu a onorat-o după doi ani. Vom încerca să deschidem în județul nostru un magazin specializat în livrarea unor ansambluri tehnice a unui material util înzestrării atelierelor școlă”. Se încearcă prin această viitoare măsură asigurarea atelierelor cu utilaje, unelte și materii prime. Alte probleme sint legate de planificare, de gestiune, de formele organizatorice — lucruri care se învață. Și iată o experiență concludentă: anii mari de la Liceul din Voineasa, care fac practică productivă la Întreprinderea de construcții hidroenergetice — Lotru, primesc calificarea de laboranți și au asigurate locuri de muncă la absolvire, care doresc să se încadreze.

VASILE CÎRJE

MICROCOOPERATIVELE

Microcooperativele agricole — formațiuni care reproduc — la scara virstei pionieriei și a posibilităților materiale specifice — preocupările celor mari. Născute în urmă cu doi ani în raza județului Râmnicu Vilcea și extinse deja aproape în toate satele și comunele țării.

Vacanța de iarnă a adunat în tabăra de la Dragomirești școlarii din toată țara, investiți cu munca de răspundere în microcooperativele pionierești, prilejuind un util și interesant schimb de opinii. Cîteva dintre micii președinți — căci pină și nomenclatorul funcțiilor a fost preluat de la cei mari — au fost interlocutorii noștri în dialogul care urmează

ȘCOALA MUNCII

— Nu se poate spune că noi nu știm cu ce se ocupă părinții noștri — remarca Ioan Roșca, elev în clasa a VI-a la Liceul din Liteni, județul Suceava. Dar știm numai așa, în general, fără ca vreodată să fi cunoscut concret grijile lor, greutățile. Microferma pe care am înființat-o ne pune în contact direct cu munca pămîntului, putem cunoaște și, mai mult, chiar trebuie să rezolvăm o serie de probleme pe care le ridică aceasta.

— Mai există în sat la noi, chiar unii părinți care nu se împacă deloc cu faptul că fiii lor trebuie să muncească. Ziceau că e suficient să învețe. Dar să muncească nu trebuie să învețe? i-am întrebat noi. (Noi, elevii școlii generale din Vermeș, județul Caraș-Severin în numele căroră vorbește Pavel Albu, președintele microcooperativei școlare).

— Să știți că în nici un caz, oricît de multe treburi am avea la munca cîmpului, nu admitem orele abater de la disciplina școlară. Cele care obține o notă proastă nu are ce căuta pe lot pînă nu și-o îndreaptă. Iar noi îl ajutăm să o îndrepte cit mai repede — ne încredințază Gheorghita Chică, elevă la Școala generală nr. 1 din comuna Cornești, județul Dimbovița.

Cunoașterea efortului. Nu din auzite, nici dintr-un ajutor sporadic acordat părinților într-o țed de vacanță, ci nemijlocit, în tot ce are el mai captivant sau mai aspru, mai dificil sau mai pasionant. Este prima învățătură pe care microfermele pionierești o adaugă la cea a școlii

...A PRACTICII ÎNAINȚATE

— Incercăm, prin ceea ce facem să ajutăm și C.A.P.-ul mare din comună. De exemplu, am

IOAN ROȘCA, clasa a VI-a A, comuna Liteni, județul Suceava

PAVEL ALBU, clasa a VI-a, comuna Vermeș, județul Caraș-Severin

cultivat pe loturile noastre trei soiuri de cartofi pentru a stabili care dintre ele este mai productiv și mai ușor de întreținut și în funcție de rezultatele noastre, cooperativa va comanda sămînță pentru anul viitor!

— De asemenea, experimen-

tăm diferite metode de lucru, pe care le învățăm la orele de agricultură. Pe o suprafață de un hectar de vie pe rod, noi socotim să obținem 24 000 kg boabe, dar aplicînd cu strictețe cele mai avansate recomandări de îngrijire a acesteia, am obținut cu 6 000 de kilograme mai mult, — ne informează Dumitra Sultan de la Școala generală din Izvorul Dulce, comuna Merei, județul Buzău.

— Noi am făcut un fel de întrecere cu C.A.P.-ul din comună la cultura porumbului. Și l-am întrecut, pentru că, spre deosebire de ei, care spuneau că nu-i nevoie, am efectuat o cășilă în plus. (Emil Poruș, președintele microfermei din comuna Almaș, județul Sălaj).

— Toate lucrările se fac mecanizat. Cu ocazia asta, învățăm și să lucrăm cu mașinile, dar mai ales rezultatele pe care le obținem sînt mult mai bune decît dacă am executat manual vreo operație. În primăvara anului trecut, am pus bazele unei pepiniere, în care am plantat meri, pruni, cași, peri. Marea majoritate a puieților s-au prins, dar acum urmează să vedem la care din ei pîriește mai bine pămîntul nostru. (Pavel Albu).

Tot ceea ce concentrează între copertile sale manualul de agricultură devine în practica zilnică pe loturile cooperativei — realitate. Un material didactic

GHEORGHITA CHICĂ, clasa a V-a, comuna Cornești, județul Dimbovița

ANA VAIDA, clasa a VII-a, comuna Valea lui Mihai, județul Bihor

DUMITRA SULTAN, clasa a VII-a, satul Izvorul Dulce, comuna Merei, județul Buzău

EMIL PORUȘ, clasa a VII-a, comuna Almaș, județul Sălaj

Efortul se convertește în întreprinderi utile, ai căror beneficiari sînt tocmai autorii lui. Dar nici avutul nu poate fi gospodărit oricum, trebuie stabilite cu grijă prioritățile, este necesar realist cîștigurile viitoare. Pionierii învață s-o facă tot aici, la această școală a răspunderii și vor ști să aplice cele deprinse aici oricînd, dar mai ales atunci cînd vor deveni gospodarii întregului ogor al țării.

SOFIA SCORȚARU

PATRU ȘCOLI ÎNTR-O SINGURĂ ȘCOALĂ

neprețuit, veritabile laboratoare pentru alchimia agrotehnicii înaintate — aceasta înseamnă în ultimă instanță microfermele pionierești.

...A RĂSPUNDERII ȘI UTILITĂȚII

Munca micilor agricultori școlari nu se socotește în moneda curentă, ci în terenuri de sport și săli de clasă, internate și laboratoare.

— Cu o parte din produsele obținute — ne informează Pavel Albu — am aprovizionat internatul. Cu restul vrem să începem construcția unui alt local pentru internat, să mai aprovizionăm laboratoarele din școală. Iar florile pe care le-am crescut în sera noastră au contribuit la înfrumusețarea școlii și a comunei.

— Cu cei peste 20 000 de lei pe care i-am obținut anul acesta, începem construcția unei săli de sport, vom achiziționa de asemenea, filme care să fie proiectate în școală. (Ana Vaida, Liceul Valea lui Mihai, județul Bihor).

Copiii din Liteni vor să amănajeze — din roadele muncii pe un an — două terenuri de baschet. Asta fîcî să mai punem la socoteală beneficiul de 27 de mii, care a revenit cooperativei din comună.

SPIRITUL MUNCITORES

(Urmare din pag. I)

Sintem de posesine un date concludente obținute în urma unor cercetări succesive, timp de trei ani, la Liceul „Ion Mi-

nulescu”. În vacanțele școlare, o parte din elevii acestui liceu s-au încadrat ca muncitori temporari, necalificați, în diferite întreprinderi după cum urmează:

	in agri-cultură	in indus-trie	in con-strucții	alte locuri	total
1970	61	—	—	2	63
1971	86	—	12	6	104
1972	134	43	20	18	215

Din datele de mai sus, rezultă creșterea încadrării elevilor în munca productivă în timpul ultimei vacanțe cu aproape de patru ori mai mulți decît în 1970. Mai observăm ceva: că în ultima vacanță 43 de elevi s-au încadrat să lucreze în industrie, iar 20 în construcții, față de nici unul în 1970. Asta înseamnă că, după activitatea practică în atelier, factorul educativ a devenit mai puternic; pe de o parte, se corectează prejudecata că un elev de liceu n-are ce căuta la muncă iar, pe de altă, elevii de liceu, chiar din mediul rural, se îndreaptă tot mai mult spre ramurile industriale.

Un asemenea studiu a condus spre modalități de învățămînt productiv care să-și propună introducerea complexă a elevului în universul muncitoresc. Astfel, la liceele din Potcoava, „Radu Greceanu” din Slatina și cel din Corabia s-au înființat cercuri tehnico-aplicative pentru elevi conduse de muncitorii întreprinderilor care patronază liceele. Valoarea înființării constă în aceea că elevii au posibilitatea să fie îndrumați direct de un muncitor și el este primul exemplu de muncă.

Dar formele care conduc mai direct elevii spre însușirea tră-

săturilor omului care produce bunurile societății, apropiindu-i mult mai mult de întreprinderile industriale, sunt microîntreprinderile și învățămîntul desfășurat direct în uzină. Liceul din Caracal ne oferă pilda organizării unui asemenea proces practic cu determinate instructive și educative. Microîntreprinderea liceului și-a organizat procesul de producție după sistemul întreprinderilor. Elevii deprind nu numai niște obișnuințe stereotipe de muncă, ci se încadrează într-o disciplină de muncă presupusă de plan, de sarcini productive. Aici, organizația U.T.C. are probleme în plus: să inițieze analize ale muncii productive, să dezbată cu elevii cifre de plan, să dirijeze opinia școlară spre aspectele disciplinei de producție.

La liceele din Corabia și Balș învățămîntul productiv se desfășoară direct în întreprinderi și elevilor le-a fost asigurată o linie tehnologică a lor, cu plan de producție. Aici nu se discută, se muncește cot la cot cu muncitorii, existînd perspectiva certă a însușirii unei meserii. Spre exemplu, la Fabrica de osii și boghiuri —

Magazinul „Școlarul”

La Brăila, în centrul orașului, se află magazinul „Școlarul”. Nu este un magazin obișnuit cu rechizite sau cărți pentru școlari, ci o unitate comercială prin care se valorifică produsele realizate de elevii școlilor generale și liceelor din județ în cadrul orelor de practică tehnico-productivă.

Gestionarul magazinului, tovarășul Ion Mustață, ne prezintă rafturile bogate aprovizionate cu produse de uz casnic, galanterie, broderie artistică, șesături din lînă și bumbac, produse electrotehnice și diverse alte bunuri de larg consum.

„În două, trei ore se vînd aici produse de 1 500—2 000 lei. Sînt mult căutate lucrările realizate de fete, convoare, seturi de broderii, precum și multe produse pentru uz gospodăresc. Fîind după vacanță, magazinul nu este totuși complet aprovizionat. Școlile trimit, ritmic, după terminarea unei serii de produse valori ce merg pînă la 3—4 mii de lei, cum este cazul Liceului „Panait Istrati”, principalul nostru furnizor. Am fost vizitați de reprezentanți ai altor județe (Iasi, Ialomița, Ploiești) pentru extinderea acestei inițiative”.

Ne-am continuat vizita la Liceul „Panait Istrati”, frun-taceul Municipiului Brăila în ceea ce privește producția școlară. Aici, tovarășul profesor Ioan Tudorache, director adjunct, ne dă informații despre această rotundă activitate intrată de pe acum și în circuitul comercial al orașului: „Avem o bază materială bogată care se traduce în ateliere de lăcătușerie, dulgherie, fîntlărie, electrotehnică, timo, artizanat, croitorie la care se lucrează în două schimburi. De asemenea, 100 de elevi lucrează ca operatori chimici la Combinatul de celuloză și hîrtie urmînd ca la sfîrșitul anului să beneficieze de un atestat de calificare. În perioada destul de scurtă a primului trimestru am realizat pentru magazinul „Școlarul” produse în valoare de peste 15 000 de lei. În același timp, am realizat în cadrul aceleiași activități, la care participă 1176 de ucenici, o serie de lucrări de autototare a școlii necesare cabinetelor de istorie, matematică, fizică, chimie, științe sociale. Organizarea în brigăzi cu plan de producție și liberă alegere a obiectelor executate au contribuit simțitor și la creșterea calității. De asemenea, familiarizarea cu profesiile posibile în cazul unui eșec de cursurile postliceale sau de învățămînt superior este urmărîtă permanent și printr-o instruire teoretică corespunzătoare”.

CĂLIN STANCULESCU

de veste hotare

Președintele Franței, Georges Pompidou, l-a primit pe tovarășul Manea Mănescu

Lună după-amiază, președintele Franței, Georges Pompidou, l-a primit la Palatul Elisee pe vicepreședintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Manea Mănescu. Tovarășul Manea Mănescu, în calitate de membru al Comitetului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, un salut cordial președintelui Georges Pompidou și doamnei Claude Pompidou. Mulțumind

Încheierea convorbirilor româno-franceze

La Paris au luat sfârșit lucrările celei de-a V-a Sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze de cooperare economică, științific și tehnică. Protocolul Sesiunii a fost semnat de cei doi copreședinți ai

La Bonn au fost semnate protocolul și listele de mărfuri privind schimburile comerciale dintre România și R. F. a Germaniei pe anul 1973.

CONSULTĂRILE DE LA HELSINKI

În cursul sesiunii de lucru din cadrul consultărilor multilaterale de la Helsinki, reprezentantului Uniunii Sovietice a făcut o serie de precizări și completări la propunerile prezentate anterior de guvernul său cu privire la ordinea de zi a viitoarei Conferințe generale pentru securitate și cooperare în Europa. Au luat cuvântul, apoi, reprezentanții Poloniei, Norvegiei, Elveției, Turciei, Austriei, Italiei, Spaniei, Suediei și Liechtensteinului, care s-au referit atît la problemele privind agenda Conferinței pentru securitate, aflate în atenția reuniunii, cît și la unele aspecte ale organizării consultărilor în această etapă.

DECLARAȚIA LUI NGUYEN THI BINH

Nguyen Thi Binh, ministrul afacerilor externe al Guvernului Revoluționar Provisoriu al Republicii Vietnamului de Sud, conducătorul delegației G.R.P. al R.V.S. la Conferința de la Paris în problema Vietnamului, a făcut, în seara de 21 ianuarie a.c., cu prilejul sosirii sale pe aeroportul parizian Orly, o declarație de presă, în care s-a referit la calea de rezolvare a problemei vietnameze.

Reuniunea experților delegațiilor R. D. Vietnam și S. U. A.

Suburbia pariziană Saint-Nom-la-Breche a găzduit luni o nouă reuniune a experților delegațiilor R. D. Vietnam și Statei Unite la Conferința cvadripartită în problema vietnameze. În fruntea grupurilor de experți s-au aflat Nguyen Co Thau, adjunct al ministrului afacerilor externe al R. D. Vietnam, și, respectiv, William Sullivan, subsecretar de stat adjunct al S.U.A.

CATASTROFĂ AERIANĂ ÎN NORDUL NIGERIEI

Un avion „Boeing-707” al companiei „Royal Jordanian Airlines”, cu 202 persoane la bord, s-a prăbușit, luni, la aeroportul de la Kano, situată în nordul Nigeriei — anunță agențiile de presă. Potrivit unor informații de la locul accidentului, s-au înregistrat aproximativ 170-180 de morți. Oficialități ale aeroportului au declarat că, după un zbor normal de coborîre, aparatul s-a prăbușit alături de pistă și a fost cuprins de flăcări; vizibilitatea era redusă din cauza timpului cețos.

„Lunohod-2” se pregătește pentru noaptea lunară

Agencia T.A.S.S. relatează că în zilele de 20 și 21 ianuarie au avut loc noi ședințe de legătură prin radio cu laboratorul selenar autopropulsat „Lunohod-2”, care își desfășoară activitatea de șapte zile în Mareea Semnătații. În cursul acestor ședințe s-au efectuat operațiuni de pregătire a vehiculului pentru regimul de noapte lunară.

Au fost executate o serie de manevre cu ajutorul imaginilor telemetrice panoramice și de

A. N. Kosighin l-a primit pe ambasadorul român

La 22 ianuarie, ambasadorul Republicii Socialiste România în Uniunea Sovietică, Gheorghe Badrus, a fost primit de A. N. Kosighin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. Cu acest prilej, a avut loc o convorbire, care s-a desfășurat într-o atmosferă prietenească.

Proteste împotriva asasinării lui Amilcar Cabral

Luis Cabral, reprezentantul Partidului African al Independenței din Guinea-Bissau și Insulele Capului Verde (P.A.I.G.C.) în Senegal, fratele conducătorului P.A.I.G.C., a aflat vestea actului mizeros la sosirea sa la Dakar, unde a declarat unui corresponsal al agenției France Presse: „Lupta nu se poate încheia, pentru că toți tovarășii lui Amilcar Cabral nu pot fi decît ferm notorii, după acest asasinat rușinos, să continue lupta pînă la capăt”.

Un asasinat odios

DUPĂ UCIDEREA LUI AMILCAR CABRAL ● APELUL ORGANIZAȚIEI UNITĂȚII AFRICANE ● ASASINII VOR FI JUDECAȚI DE UN TRIBUNAL AL P.A.I.G.C.

Organizația Unității Africane (O.U.A.) a dat publicității, după anunțarea asasinării, la 20 ianuarie, a lui Amilcar Cabral, un apel în care cheamă țările continentului african, toate statele lumii, la intensificarea luptei împotriva regimurilor rasiste și a politici colonialiste. Aducînd un vibrant omagiu memoriei secretarului general al Partidului African al Independenței din Guinea-Bissau și Insulele Capului Verde, secretarul general al O.U.A., K. W. Kamanda, condamnă odiosul act criminos, căruia i-a căzut victimă Cabral precum și toate acțiunile întreprinse în scopul de a lovi în vigoarea mișcării pentru eliberarea popoarelor de sub jugul colonial. „Amilcar Cabral a fost ucis pentru că a condus poporul său și Partidul African al Independenței din Guinea-Bissau și Insulele Capului Verde spre independență, spre victoria finală asupra forțelor colonialiste din Portugalia”, O.U.A. este convinsă, subliniază K. W. Kamanda, că asasinarea lui Cabral nu depășește altceva decît haosul și panica în care au intrat forțele anacronice ale colonialismului și rasismului, ca urmare a intensificării luptei de eliberare declanșate pe continentul african”.

Avioane portugheze au atacat o zonă din Tanzania

Ministerul Informațiilor al Tanzaniei a dat publicității un comunicat în care se arată că două avioane aparținînd trupelor coloniale portugheze din Mozambic au trecut, luni, în spațiul aerian al acestei țări, atacînd zona din jurul satului Magwamila, situat la aproximativ 48 kilometri de orașul Songea — transmite agenția Reuters. Comunicatul relevă că avioanele namice au fost întâmpinate de tirurile antiaeriene ale forțelor mișcării populare tanzaniene. Totodată se menționează că guvernul de la Dar Es Salaam a adoptat măsuri de apărare adecvate.

Agencia A.D.N. informează că Republica Democrată Germană și Mauritania au căzut de acord să stabilească relații diplomatice la nivel de ambasada și începere de la 22 ianuarie 1973.

În China, pe un traseu de 5000 de kilometri din lara-continente, am căutat copiii. De fapt, n-am găsit. Au venit ocazional să se prezinte. Și eu spun că de vrei să înțelegi un asemenea popor cu obștință în milenii și cu prezentul atât de prezent în contemporan, trebuie să-i cunoști pe copii. Geneza copilăriei și adolescenței este cea mai fidelă față a Chinei.

În primul rînd, pentru că întreaga grijă a două treimi din sutele de milioane ale țării se întoarce spre treimea care reprezintă generația copilăriei. Iar mîndria celor două treimi de matori o aflî în oglinda care reflectă creșterea urmașilor. Spre această vîrstă vin, ca un flux continuu, cele mai nobile idei. Vin, am văzut, în modul cel mai firesc cu putință. Maturii nu-i dispesc nici o clipă de preocupările lor; tot ceea ce realizează, gîndesc, își propun eu, este la îndemîna copiilor și adolescenților — să afle, să înțeleagă. Am avut chiar senzația că se simt datorii să procedez astfel, să nu-i ferească de greu, să nu-i rupă de cotidianul care înseamnă aici, atît de pregnant, muncă, pentru perspectiva care va însemna tot muncă, dar făcută de ei, cei care cresc acum, într-un mod superior. Poate de aceea, cred, nu i-am văzut vreodată, pe copii, singuri pe stradă. Sînt mai întotdeauna în colectivitate. Măi întotdeauna cu părinții. Impresionantă această însoțire de către maturii. Veștea continuă, deloc împusă, dă tot timpul senzația de siguranță. Mă întrebam, atunci — și mă întreb și acum — dacă modul acesta de a fi veștea, dacă a-ți face o experiență proprie exclusiv prin experiența celor ce o au, dacă a trăi, aducînd preocupările, toate, ale maturilor, la scara 6-16 ani — nu creează, nu frustrează vîrsta amintită de preocupările ei. Răspunsul este: nu. Și este nu — nu pentru că la distanța de mii de kilometri de România, copiii se joacă cu aceeași coardă și înălță aceleași smee — ca să amintesc doar două jocuri văzute frecvent, ci pentru că acesta este cu adevărat modul lor de a crește. În ogradă țării, în colectivitatea ei și a familiei, contopindu-se în desăvîrșită armonie cu ceilalți, preluînd de la ei atribuții pe măsură. Eram în mașină, alături de ei, însoțindu-i în fotografierea și imaginea foarte intimă. Pe o stradă a Pekinului, una din acele străzi care ascund un deosebit și discret, după ziduri grî, vechi ori străvechi, viața cotidiană a caselor, o buică, cu o originală uneltă de lemn, împletite, cred, o plasă. De partea cealaltă a uneltii, doi copii — un băieț și o fetiță — patru mini delicate, executat cu aceeași seriozitate, aceleași mișcări. Împleteau. Nu e nimic extraordinar aici. Trebuia însă să-i văd pe copii. Bunica le lăsa moștenire meștegul împletitului, chiar dacă ei vor minui în anul 2000 cine știe ce mașini complicate. Și cu certitudine că așa va fi. Exercițiul efortului și al îndemnării îl vor fi făcut însă, aici, la plasă, lingă bunicii.

COPIII..

Insemnări din R.P. Chineză de LUCRETIA LUSTIG

Păstrez credința că în știința și străduința de a crește fără gres o generație a viitorului găsești faza duală și certitudinea, ca fiecare copil al Chinei poate deveni, dacă vrea, dacă trebuie — mai ales dacă trebuie — un performer al muzicii: în uzină, ori pe oscar, ori pe podiumul letnicilor mormoni, mare pianist, mare om de știință. Orice. Condițiile: întii, trebuie să fie nevoie, apoi, trebuie să vrea. La Tin-tau, orașul care ne-a apropiat de Marea Galbenă, am fost invitați la o întreprindere — mai degrabă la un complex de ateliere de artă, unde scoicile penajului de păsări se metamorfozează prin mișcarea minții în inimaginabile tablouri care, mai toate, iau drumul spre alte țări. Lucrătorii și creatorii modelelor sînt extrem de tineri, aproape toți au absolvit de curînd școala medie de zece clase. Aici învăță o profesie — mai exact, o artă. Întreb o fată, în carnet al notat și numele: „Veți continua să lucrați în atelier?” Pentru că ceea ce rămîne în urma mișcării degletelor ei exprima o mină de mestriță. „Dacă aici va fi nevoie, da!” „Dacă nu?” „Dacă nu, atunci unde va fi nevoie?” Fierce, fără emfază, ci doar cu o generozitate și plină de curaj să înțeleagă a lui „dacă va fi nevoie”. La Șanhai am vizitat o fabrică de bomboane și conserve. Într-una din cele mai mari săli, dotată cu mașini fabricate la... fabrica de bomboane, priveam mi-a fost reținută de o imagine repetată de câteva zeci de ori: o muncitoare, un adolescent, ori adolescent, Aceeași înțută de lucru, aceeași concentrare, aceeași ritmicitate a mișcărilor. Celui mic îi stă foarte bine în postura celui mare. Ucenicii? Nu, elevii. Era ziua lor de muncă în fabrică. Și era realitate și de muncă. „Ce veți face în viitor?” — întreb, din nou, cu deforțarea profesională a reporterului de la o sec-

Tineretul lumii

CANADA

Campus-urile în criză financiară

TINERII DIN FAMILIILE CU VENITURI MODESTE, NEVOIȚI SĂ RENUNȚE LA STUDIUL

Universitățile canadiene fac cu greu față dificultăților financiare cu care sînt confruntate de la începutul acestui deceniu. Pentru provincii, învățămîntul superior a devenit ceea ce se numește „o problemă” și aceasta intrucit fondurile alocate colegiilor și universităților sînt încă foarte limitate. De exemplu, provincia Ontario a cărei 7,5 milioane de locuitori se bucură de stendardul de viață cel mai ridicat din țară, alocă doar 2,1 la sută din produsul și social institutelor de învățămînt superior și 6 la sută pentru celelalte forme de educație. În deceniul cuprins între 1961 și 1971 s-a asistat la o creștere a numărului studenților din provincia Ontario. Numărul lor a sosit de la 29 000 la 111 000, dar fondurile din bugetul provinciei destinate creării condițiilor de învățămînt pentru studenții imatriculați au rămas la același plafon. Pe ansamblu, cheltuielile necesitate de universități au crescut anual cu 22 la sută, numai în 1972, ele ridicîndu-se la suma de 2 miliarde de dolari.

Greutăților financiare s-a încercat să li se facă față prin ridicarea taxelor, practică care ține departe de porțile universităților pe tinerii provenind din familii cu venituri modeste. Așa se explică faptul că marea majoritate a tinerilor a partinind acelu „sferă” din totalul absolvenților de liceu care intră într-o universitate, reprezintă „elita” posesorilor de mijloc-boneste confortabile. În rest, 10-20 la sută dintre studenții primilor doi ani abandonează, de regulă, cursurile superioare, conștinși de taxele mari și de costul ridicat al studiilor.

Este dificil de găsit un remediu studiilor financiare precare a universităților canadiene, acum, cînd economia țării suferă de pe urma fenomenelor inflaționiste (6-7 la sută), însoțite și de o continuă majorare a prețurilor. Reajustările obiectivelor conținute de noul program legislativ al liberalilor vizează măsuri de combatere a inflației, elaborarea unui nou sistem al asigurărilor de șomaj, acordarea de alocații sporite programelor speciale de calificare, crearea de noi posturi pentru reducerea șomajului (400 000 de tineri între 19 și 26 de ani, dintre cei 584 000 de șomeri înregistrați în luna decembrie 1972, sînt în căutare de lucru).

Rămîne de văzut, însă, în ce măsură intențiile exprimate de guvernul liberal de la Ottawa vor putea fi traduse în viață, în condițiile în care raportul de forțe din parlament este modificat în urma ultimelor alegeri. Previunile observatorilor politici din capitala canadiană sînt totuși dominate de o notă de pesimismo în ceea ce privește eradicarea șomajului. Ei citează în sprijinul afirmațiilor lor citiva factori care alimentează permanent șomajul: disparițiile dezvoltării provinciilor, restructurările industriale impuse de schimbările tehnologice și, nu în ultimul rînd, un învățămînt universitar și profesional neadaptat corespunzător la necesitățile economiei.

D. T.

Cinema
MARTI, 23 IANUARIE 1973
ZESTREA: rulează la Capitol (orele 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23)
POLIȚIA MULTUMESTE: rulează la București (orele 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22)
RAZBOIUL LUI MURPHY: rulează la Luceafărul (orele 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23)
EXPLOZIA: rulează la Central (orele 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23)

ȘI PENTRU T ÎMPUL DV. LIBER ȘI

teatre
MARTI, 23 IANUARIE 1973
Opera Română: CARMEN — ora 19; Teatrul de Operă și Balet: VOIEVOD ȚIGANILOR — ora 19; Teatrul Național: FANNY — ora 20; Teatrul „C. I. Nottara” (Sala Magheru): BUNA SEARA DOMNILE WILDE — ora 19; Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” (Schitu Magheru): D-AL CARNAVALULUI — ora 20; (Sala Studio): VALENTIN ȘI VALENTINA — ora 20; Teatrul de Comedie: PREȘUL — ora 20; Teatrul Gulesț: COMEDIE CU OLTENI — ora 19; Teatrul Mic: PREȚUL — ora 19; Teatrul „C. Tănase” (Sala Savoy): REVISTA ARE CUVINȚUL — ora 19; (Sala Victoria): TRĂSNITUL MEU DRAG — ora 19; Teatrul „Ion Vasilescu”: CIND REVOLVERELE TAC — ora 19; Teatrul „Ion Creangă”: SOLDATUL DE PLUMB — ora 19; Teatrul „Tănăscu”: Sala Academiei: DE CE A FURAT ZMEUL MINGEA — ora 19; (La Sala Teatrului Gulesț): COPILUL ȘI CIOCIȚIA — ora 19; Studioul A.T.C.: KIR ZULARDI ȘI O NOAPTE FURTUNOASĂ — ora 20; Cercul București: APRINDEȚI STELELE — ora 19, 30